

Abort – en tabu- belagt rettighet

Mange kvinner varsler om ubehagelige møter med helsepersonell i forbindelse med abort. «Det at sorgen ikke ble bearbeidet, gjorde den nok større. Det er jo en sorg, selv om du har valgt det selv, men kanskje nettopp derfor en sorg samfunnet ikke vil forholde seg til.» Sitat fra forfatteren Kristin von Hirsch som forteller at hun ikke snakket om aborten før det var gått fem år.

15 735 kvinner tok selvbestemt abort i Norge i fjor. (Kilde: Abortstatistikk fra Folkehelseinstituttet). Aborttallene i Norge har vært jevne i mange år. Teenåringsaborter har gått ned de siste årene, noe som kan antas å ha en sammenheng med at unge kvinner mellom 16 og 19 år får veiledning av helsepersonell og kan få gratis p-piller. I aldersgruppen 20-24 år er tallene høyere og stiger.

Norsk lov ga kvinner mulighet til abort i februar 1964, og rett til selvbestemt abort fra desember 1978.

Vi vet at abort kan være en stor belastning for kvinnene, og mange kvinner kan ha vært gjennom en lang prosess i forkant av en abort, preget av tvil og fortvilelse. Mange kvinner forteller i dag om ubehagelige møter med helsepersonell i forbindelse med abort. Helsepersonell kan i tilfeller la egen overbevisning «skinne gjennom» og ut fra det ikke alltid gi nøytral og objektiv informasjon/veiledning. Dette vet vi at mange kvinner kan oppleve som fordømmende og krenkende. I denne situasjonen vet vi at mange er sårbare og har det vanskelig, og er også svært var for andres reaksjon og mening.

Undersøkelser viser at kvinner som følte seg presset av andre til å ta abort, hadde størst problem i ettertid, og kvinner med provosert abort har mer langvarige plager enn de med spontan abort. Dette kan skyldes at de har snakket svært lite om aborten. Det å sikre en nøytral og objektiv informasjon og veiledning for å kunne ta en god og riktig avgjørelse er derfor svært viktig.

Sintefrapporten fra 2009 om hvordan det går med kvinner etter selvbestemt abort viste at over halvparten av kvinnene som tar abort, tar avgjørelsen helt alene. Hver fjerde abortsøkende kvinne opplevde så mye tvil om hva hun skulle velge at hun hadde vanskelig for å bestemme seg. Rapporten konkluderte med at «kvaliteten på informasjonsarbeidet til abortsøkende kvinner kan bli bedre både i allmennpraksis og på sykehus.»

Tenåringsaborter har gått ned de siste årene og noe av forklaringen antas å være gratis p-piller for jenter fra 16-19 år. Foto: Shutterstock

Sex og Samfund, nyhetsbrev nov. 2010: En ny undersøkelse foretatt av Sundhedsstyrelsen i Danmark viser at over halvparten av kvinner mellom 15 og 24 år som gjennomfører en provosert abort er blitt gravide fordi de ikke brukte prevensjon. For den andre halvparten har prevensjonen sviktet. Dette viser at unge kvinner ikke har nok kunnskap om prevensjon og sikker beskyttelse.

Skolehelsetjenesten, helsestasjoner for ungdom og studenthelsestasjoner har et særskilt ansvar gjennom gitte føringer fra helsemyndighetene å kunne gi et tilbud til alle jenter i forhold til prevensjonsveiledning og seksuell helse. Dette helsetjenestetilbudet til ungdom er en gratis helsetjeneste, som skal være lett tilgjengelig og skal finnes i alle kommuner. I forskriften som regulerer tjenesten står det også at det skal etableres samarbeidsrutiner med fastlegene. Dette er sett fra vårt ståsted et svært viktig område å ha gode rutiner for samarbeid på.

I tillegg til det offentlige kommunale tilbud og fastlegene, gir også St. Olav tilbud til kvinner om at de selv kan ta direkte kontakt med sykehuset for timebestilling. I tillegg til disse tilbudene finnes det også et annet helsetjeneste tilbud i fylket, Stiftelsen Amatheia, som kan gi råd og veiledning til gravide.

Fylkesmannen/Helsetilsynet i Sør-Trøndelag, Amatheia veiledningstjeneste for gravide, Barne- og familietjenesten Trondheim kommune ved jordmortjenesten, og St. Olav arrangerer den 6. oktober konferansen Abort – en tabubelagt rettighet. Målet vårt er å bidra med ytterligere kunnskap til helsepersonell om hvilke rettigheter og tilbud som finnes til abortsøkende kvinner i vårt fylke. Vi vet i dag at de kvinner som gis støtte og profesjonell hjelp i dette vanskelige spørsmål vil kunne stå langt mer rustet ved eventuelt neste svangerskap.

«Mange kvinner forteller i dag om ubehagelige møter med helsepersonell i forbindelse med abort.»

Innlegg

RUNA S. MUNKEGÅRD
Veileder Amatheia veiledningstjeneste for gravide

TURID FURNES
Avdelingssykepleier Gynekologisk avdeling St. Olav

JORUNN LERVIK
Folkehelserådgiver Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

INGUNN SYLTE KOLSET
Fagkoordinator jordmor, Trondheim kommune

Send oss din mening om denne saken! debatt@adresseavisen.no